

16 ביולי 12

לכבוד
כבוד השופט יהושע גרוס, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית של הליכוד
חברי ועדת הבחירות המרכזית של הליכוד

נכבדי,

הנדון: חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), תשי"ט - 1959
חוות דעת

1. הריני מתכבד לחוות את דעתי בשאלה האם לפי חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), תשי"ט - 1959 (להלן: "החוק"), חל איסור על חברי תנועה שהינם עובדי מדינה או עובדים של רשות מקומית להגיש את מועמדותם לכהונת יושב ראש מועצת סניף או יושב ראש הנהלת סניף.

2. סעיף 1 לחוק מטיל על "...סוגים של עובדים בשירות המדינה או נושאי משרות בשירות המדינה...", שיקבעו על ידי הממשלה את האיסורים שלהלן:

"...1

(1) להיות חברים בהנהלה הפעילה של מפלגה או של גוף מדיני;

(2) ארגן אסיפה פומבית בעלת אופי מדיני, לשבת בשולחן הנשיאות של אסיפה כאמור ולנאום בה;

(3) להשתתף בהפגנה או בתהלוכה בעלות אופי מדיני;

(4) להשתתף בתעמולה פומבית, בכתב או בעל-פה, לבחירות לכנסת, או למועצה של רשות מקומית, או לבחירות שעליהן חל חוק הבחירות לגופים ציבוריים, תשי"ד-1954;

(5) לבקר את המדיניות של משרדיהם, של משרדים אחרים או של הממשלה, במסיבת עיתונאים, בראיון עיתונאי, בנאום במקום פומבי, בשידור, בעיתון או בספר,

3. סעיף 3(ב)(1) לחוק אוסר על עובד מדינה להיות חבר ב"גוף בוחר" והוא מורה בעניין זה לאמור:

"3(ב)(1) עובד מדינה שדרגתו היא אחת מארבע הדרגות העליונות בכל סולם דירוג, לא יהיה חבר בגוף בוחר..."

סעיף 3.א(א) לחוק מגדיר את הביטוי "גוף בוחר" כדלקמן:

3.א(א) בסעיף זה, "גוף בוחר" - גוף שתפקידו או אחד מתפקידיו לבחור מועמדים לכנסת או לכהונת ראש הממשלה או שר בממשלה, או לכל תפקיד ברשות מקומית, בהסתדרות הציונית העולמית או בסוכנות היהודית לארץ ישראל, למעט בחירות ישירות שבהן משתתפים כלל החברים של מפלגה או גוף מדיני."

אבי הלוי, עורך דין
Avi Halevy, Advocate

4. חוק שירות המדינה, אינו חל באופן מפורש על עובדי הרשויות המקומיות ואולם בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1902, שביקשו "להבהיר את המגבלות החלות בנושא פעילות מפלגתית של עובדי מדינה ועובדי רשויות מקומיות" נקבע, כי:

"לעניין זה קבע בית המשפט העליון, כי דרך כלל היא שהתנהגות שאינה הולמת את התפקיד של עובד מדינה, אף אינה הולמת את התפקיד של עובד הרשות המקומית (פרשת שמא לעיל, בע"מ 841)"

5. קביעה זו מסתמכת, בין היתר, על פסקי הדין שניתנו בעש"מ 5/86 ג'דעון ספירו נ' נציב שירות המדינה, פסק דינו של השופט זמיר בר"מ 259/96 שמא נ' המועצה המקומית תמרה וכן על פסק הדין שניתן בבג"ץ 732/84 ח"כ יאיר צבן נ' השרה לענייני דתות, שבו נקבע לאמור:

"חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959 אינו כולל רשימה סגורה, לא לעניין אלה עליהם הוא חל ולא לעניין אלה עליהם הוא אינו חל. המחוקק ביקש לקבוע הסדרים מיוחדים בנושאים מספר הנוגעים לפעילות מפלגתית, ואין בחקיקה זו כל היתר לפעילות פוליטית או אחרת. פעילות שאינה נתפסת בהוראות החוק תיבחן לגופה, על פי המערכת הנורמטיבית החלה עליה. הימצאותה מחוץ לחוק השירות אין משמעותה הימצאותה מחוץ לכל חוק, ומלשון האיסור של החוק אין ללמוד היתר לגבי כל עניין ודבר המצוי מחוצה לו"

5. חוקת התנועה מגדירה את סמכויותיהם של מוסדות הליכוד, ביניהם את הסמכויות של מועצת הסניף.

סעיף 23 לחוקה קובע כי:

"23 הסניף הוא היחידה הארגונית הפועלת ומטפלת בענייני התנועה בתחום האזור שנקבע לסניף".

סעיף 31 לחוקה מורה לאמור:

"המועצה תדון בעקרונות הפעולה של הסניף, בהתאם למדיניות הכללית הנקבעת על ידי המוסדות המרכזיים של התנועה ובהתאם לחוקה זו"

בסעיף 37 לחוקה נקבע כי:

"37 הנהלת הסניף תנהל את ענייני הסניף ותהיה אחראית לפעולתו התקינה בנושאי ארגון, כוח אדם ומנגנון, תקציב וכספים, הסברה, ובנושאים אחרים הדרושים לניהול ענייני הסניף

ובסעיף 143כד(א) לחוקה נקבע כי:

"143כד(א) מועמדי הליכוד לכהונה כחברי מועצת הרשות המקומית, ייבחרו בבחירות אישיות, ישירות, כלליות, שוות וחשאיות, על ידי חברי מועצת סניף הליכוד באותה רשות מקומית"

6. הינה כי כן, בשים לב לאופייה של מועצת הסניף ולסמכויותיה, מועצת הסניף היא בבחינת "גוף בוחר", כהגדרתו בסעיף 3א(א) לחוק. מועצת הסניף עונה גם להגדרה של "הנהלה הפעילה של מפלגה", כאמור בסעיף 1(1) לחוק והמעשים המתוארים בסעיפים 2(1) ו-4(1) לחוק, נכללים במסגרת תפקידם של יושב ראש מועצה ויושב ראש הנהלה.

אבי הלוי, עורך דין
Avi Halevy, Advocate

7. לאור האמור לעיל חוות דעתי היא, כי על פי חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, על פי הפסיקה וחוקת הליכוד, חברי תנועה שהינם עובדי מדינה או עובדי רשות מקומית, שמשרתם נכללת בסוגי המשרות המתוארות בחוק, מנועים מלכהן במועצת הסניף בהיותה גוף בוחר וממלא הם מנועים גם מלכהן בתפקיד יו"ר מועצת סניף או יו"ר הנהלת סניף.

בכבוד רב,

אבי הלוי, עו"ד
היועץ המשפטי של תנועת הליכוד

העתקים:

מר גדי אריאלי, מנכ"ל הליכוד
מר רפי דואק, מ"מ מנכ"ל הליכוד
מר צורי סיסו, מנהל אגף מחשב